

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Hur tänker de rika?

Pirjatanniemi, Elina

Published in:
Hufvudstadsbladet

Publicerad: 01/01/2019

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Pirjatanniemi, E. (2019). Hur tänker de rika? *Hufvudstadsbladet*, (5.9.), –. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020100883294>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Hur tänker de rika?

När den samhällsvetenskapliga forskningen är som bäst, sätter den tankarna i rörelse. Forskarna Anu Kantola och Hanna Kuusela gör det i sin aktuella analys om de allra rikaste finländarna. Under fyra års tid har forskarna analyserat statistik, gjort djupintervjuer och placerat de superrikas uppfattningar om sig själva och samhället i en bredare samhällsvetenskaplig kontext.

De axplock av intervjuerna som har publicerats får en att höja ögonbrynen. Forskarna själva är dock måna om att betona att deras avsikt inte är att erbjuda en plattform för tjuvtittande. Deras syfte är inte heller att förlöjliga eller fördöma sina intervjuade. Istället ämnar de beskriva hur det finländska samhällets kompromisser krackelerar när vi låter de allra rikaste tala.

För en som har gjort en klassresa från sjabbiga förorter till den akademiska eliten är det lätt att hålla med de rika när de betonar vikten om att ta vara på sin potential. Samtidigt har jag aldrig tänkt att mina eventuella framgångar enbart skulle vara min egen förtjänst. Att hävda motsatsen vore att blunda för den samhälleliga infrastruktur som har gjort mitt avancemang möjligt. Utan grundskolan, statens ekonomiska stöd för studierna och den allmänna tryggheten i samhället hade det varit betydligt svårare att kämpa vidare.

Inkomstöverföringar av olika slag tycks inte falla de förmögna i smaken. Det finländska samhällets trygghet verkar däremot vara något som även de rika uppskattar.

I mitt arbete har jag haft glädjen att besöka många afrikanska storstäder. För en finländare som är van vid att gå fritt i sin hemstad är det jobbigt att bekanta sig med rädlans geografi i Johannesburg, Nairobi eller Kampala. Promenader efter mörkrets utbrott ska man undvika och de lokala kollegernas anvisningar ska man inte avvika från. De bättre ställda i dessa städer bor i bostadsområden som har omringats av murar prydda med taggtråd. Bakom de beväpnade vakterna finns de som har mer än de andra.

I samhällen där inkomstskillnaderna är hisnande och den fattiga delen av befolkningen lämnas åt sitt öde är det inte någonsin möjligt att garantera samhällsfred. Helt oberoende av hur många poliser det anställs eller hur höga murar det byggs är faran alltid närvarande. Därför är det i allas intresse att ingen lämnas utanför. Vi behöver inte känna sympati med dem som enligt våra mått mätt har misslyckats. Om vi vill leva i säkerhet måste vi dock tänka på helheten, inte enbart på oss själva.

Ett säkert samhälle präglas av förtroende. Det är svårt att tvinga fram. Demokratier med sina trögflytande processer, diskussioner och kompromisser har dock visat sig vara det bästa sättet att fostra oss till ömsesidig respekt. Därmed är det gynnsamt för oss alla om alla kan göra sig hörda i ett samhälle, inte enbart de som har starka positioner.

De allra rikaste finländarnas synpunkter är emellertid en viktig tankeställare. Det finns frågor som vi som gemenskap måste tala mer om. Vi får tacka den fria forskningen för den viktiga insikten.

Elina Pirjatanniemi är professor i folkrätt och föreståndare för Institutet för mänskliga rättigheter vid Åbo Akademi